

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ה', התשע"ג (2013)

במבחן נבדקים שלושה תחומים על-פי המפורט להלן:

- 1. הבנת הנקרא** – התחום נבדק באמצעות שלושה טקסטים מרכזיים ובאמצעות טקסטים נלווים, חזותיים או מילוליים, מסוגות שונות. הטקסטים מלווים בשאלות מסוגים שונים (כגון שאלות מסוג רב-בררה ושאלות פתוחות). באמצעות השאלות נבדקים ממדי ההבנה השונים, המפורטים בטבלה ובנספח.
- 2. הבעה בכתב** – התחום נבדק באמצעות מטלות כתיבה מסוגים שונים, המפורטות בטבלה (מטלת כתיבה העומדת בפני עצמה ומטלות כתיבה בזיקה לטקסטים). מטלות הכתיבה נבדקות על-פי ממדי ההערכה המפורטים בנספח.
- 3. לשון ומטה לשון** – נושאי הלשון המפורטים בטבלה נבדקים בזיקה לטקסטים הנכללים בפרקים של הבנת הנקרא ובזיקה למטלות הכתיבה.

תחום	פירוט	משקל יחסי	הערות
1. הבנת הנקרא על-פי תכנית הלימודים*: פרק ג' הישגים 4, 5, 6 ו-7	סוגי הטקסטים <ul style="list-style-type: none"> סיפור טקסט מידע (כגון מכתב-עת או מאנציקלופדיה) טקסט שימושי ממדי ההבנה <ul style="list-style-type: none"> איתור מידע פרשנות והיסק יישום, הערכה וביקורת 	65%–55%	<ul style="list-style-type: none"> אורך טקסט כ-650 מילים. חלק מהטקסטים הם במבנה בלתי רציף. הטקסטים הם ממקורות מודפסים או מקוונים.
2. הבעה בכתב על-פי תכנית הלימודים*: פרקים ג' ו-ד' הישגים 2 ו-3	ממדי ההערכה <ul style="list-style-type: none"> כתיבה למטרות סיפור כתיבה למטרות דיווח, תיאור והסבר כתיבה למטרות טיעון ושכנוע ממדי הכתיבה <ul style="list-style-type: none"> תוכן ומבנה לשון 	30%–25%	<ul style="list-style-type: none"> מטלות הכתיבה הן בזיקה לטקסט או ללא זיקה אליו.
3. לשון ומטה-לשון על-פי תכנית הלימודים*: פרק ג' הישג 8	<ul style="list-style-type: none"> מבנה מילה צורות פועל פיסוק מילות קישור ממדי השימוש <ul style="list-style-type: none"> זיהוי הבנה שימוש 	15%–10%	<ul style="list-style-type: none"> הבנת המשמעות של הצורות ושל המבנים הלשוניים ושימוש בהם. הכרת המונחים הלשוניים המפורטים בתכ"ל ללא דרישה להגדרתם. השימוש בלשון נבדק גם במטלות הכתיבה.

* תכנית הלימודים לבית הספר המ"מ והממ"ד "חינוך לשוני: עברית – שפה, ספרות ותרבות" (תשס"ג), ירושלים: האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך, התרבות והספורט.

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ה', התשע"ג
נספח למפרט

1. הבנת הנקרא – פירוט ממדי ההבנה	
<p>א. איתור מידע (כ-30%)</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת המשמעות הגלויה של פריטים בטקסטים: עובדות, הגדרות, הסברים ורעיונות המפורשים בטקסט • זיהוי קשרים לוגיים המפורשים בטקסט <p>ב. פרשנות והיסק (כ-50%)</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת הרעיונות המשתמעים מתוך הטקסטים • הבנת מילים וביטויים בהסתמך על הכתוב • הבנת קשרים לוגיים שאינם מפורשים בטקסט • ארגון המידע – מיון פריטים ויצירת קטגוריות • הבנת קשרים בתוך הטקסט (תוך כדי הסתייעות באזכורים) • הבנת קשרים בין הטקסטים (המילוליים והחזותיים) • השוואה בין רעיונות, תכונות ופרטי מידע • הבנת טענות-על ומסרים עיקריים • הבחנה בין עובדה ובין דעה <p>ג. יישום, הערכה וביקורת (כ-20%)</p> <ul style="list-style-type: none"> • הערכה מנומקת ונקיטת עמדה על הכתוב • העלאת השערות בהסתמך על הטקסטים • יישום הנלמד מן הטקסטים בהקשרים אחרים • הערכת התפקידים של רכיבי המבנה בטקסטים המילוליים והחזותיים • הערכת התפקידים של טקסטים נלווים (כגון שלט, מודעה, מפה, טבלה ואיור) • הערכת מטרותיהם של הטקסטים • הערכת עמדתו של הכותב • הערכת משלב הלשון • הערכת סגנון הכתיבה (כגון התייחסות לאמצעים הספרותיים) 	

התשע"ג 2013

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב מיקוד 67102
 טל' 03-7632888, פקס. 03-7632889 • rama@education.gov.il
 אתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

מיצ"ב

מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ה', עמוד 2 מתוך 3 עמודים

<p>2. הבעה בכתב – פירוט ממדי ההערכה</p>	<ul style="list-style-type: none"> • תוכן ומבנה (כ-65%) <ul style="list-style-type: none"> א. פיתוח התוכן (כגון פירוט, מורכבות, הצגת נקודות ראות שונות ועושר רעיוני) ב. צמידות ורלוונטיות למטלת הכתיבה, לנושא ולמטרה ג. מודעות לנמען (כגון הכללת המידע הדרוש לנמען לשם הבנת הטקסט) ד. התאמת המבנה הרטורי לסוג הכתיבה ולדרישות המטלה ה. קישוריות ולכידות: יצירת רצף הגיוני בין משפטים, בין רעיונות ובין חלקים שונים של הטקסט ו. הצגת הכתוב וארגונו (כגון הפרדה בין פסקות ובין הכותרת של הטקסט, בהלימה לתוכן) • לשון (כ-35%) <ul style="list-style-type: none"> א. משלב לשון: שימוש בלשון ההולמת את הנושא, את הנמען ואת המטרה, כפי שהם מוגדרים במטלת הכתיבה ב. אוצר מילים: עושר לשוני ודיוק במשמעות ג. תחביר: מבנה משפט תקיני, התאם דקדוקי (מין, מספר וכד'), שימוש נכון במילות יחס ד. פיסוק: שימוש הולם בסימני הפיסוק (נקודה, סימן שאלה, נקודתיים, סימן קריאה ומירכאות) ה. כתיב: הפרדה בין מילים, אי-השמטת אותיות והיעדר טעויות
<p>3. לשון ומטה-לשון</p>	<ul style="list-style-type: none"> • חיפוש מילה במילון לפי סדר אלפביתי, חיצוני ופנימי • אוצר מילים, משמעות ומבנה (תחיליות וסימות) • יחסי משמעות בין מילים: נרדפות וניגודיות • הבנת המושג "שורש" ותפקידו (משפחות מילים) • זיהוי זמנים וגופים של הפועל ושימוש תקיני בהם • התאמה במין ובמספר בין שמות עצם, פעלים ושמות תואר • הבנת המשמעות של מילות הקישור (כגון אך, אבל, לכן, משום ש...) • הבנת התפקיד של סימני הפיסוק (נקודה, סימן שאלה, נקודתיים, מירכאות, סימן קריאה ושלוש נקודות)